

(/)

🏠 (/)

> Kunst - Arkitektur - Haver - Design - Mode (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Det glasklare hjerte - L.A. Ring

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-tidlige-kristne-billedverden>)

Det glasklare hjerte - L.A. Ring

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 3801

Del artikel: **f** (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/det-glasklare-hjerte-la-ring>)

t (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på

<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/det-glasklare-hjerte-la-ring>)

in ([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/det-glasklare-hjerte-la-ring&title=)

<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/det-glasklare-hjerte-la-ring&title=>)

Henrik Wivel

Det glasklare hjerte. En biografi om L.A. Ring.

**Strandberg Publishing A/S. 340 sider, rigt ill, indb.
399,95 kr.**

Af Anders Ellegaard, cand. jur.

Laurits Andersen Ring (1854-1933) var og er én af de bedste og mest originale malere i Danmark. Han levede og malede i en periode af Danmarks historie, hvor der skete store omvæltninger i samfundet. I politik, i produktionen, i kunst og i filosofi. Estrups provisorietid sluttede; Det moderne Gennembrud brød igennem.

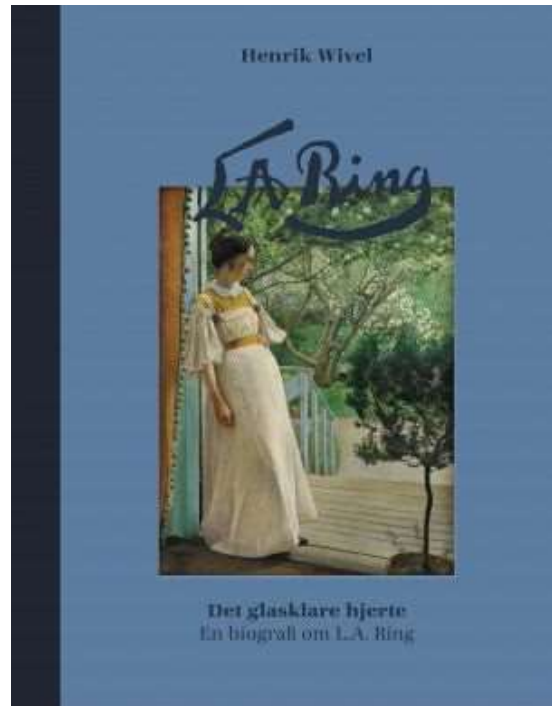
Laurits Andersen blev født i landsbyen Ring mellem Vordingborg og Næstved. Som mange andre kunstnere tog han fødebyens navn som efternavn for at undgå forvekslinger. - L. A. Ring fik i Præstø uddannelse som håndværksmaler, men han afslog som 19-årig et tilbud om fast ansættelse. Han ville til København for at gå på Kunstakademiet og Teknisk Skole; han ville være kunstmaler. - Ring havde hænderne skruet rigtigt på, så hele livet byggede, restaurerede og vedligeholdt han sine boliger. I studieårene arbejdede han som malersvend om sommeren og gik til undervisning om vinteren - Efter en tid på Akademiet sprang Ring fra og frekventerede Kunstnernes frie Studieskole, hvor han mødte flere af de senere store navne, som blev kendte i kunstnerkolonierne i Skagen og Faaborg. Flere af dem havde som Ring baggrund som håndværksmaler. Debuten fandt sted på Forårsudstillingen på Charlottenborg i 1882. - Ring fandt Akademiet klassicistisk og nationalromantisk og udefra kom impressionismen, realismen, symbolismen. - Dagbladet Politiken med Edvard Brandes som redaktør begyndte at udkomme i 1884; en avis som Ring malede i sine billeder flere gange gennem livet.

Ring var en rastløs sjæl, som boede og havde atelier flere forskellige steder og deltog i hovedstadens vilde kunstnerliv. København blev en moderne storby. Rings billeder fra storbyen giver associationer til Manet, Frants og Erik Henningsen og Paul Fischer. - Rings far døde i 1883 og storebroderen som 36-årig i 1886. Ring stod tilbage med ansvaret for sin fattige mor, som flyttede tilbage til Ring. I 1887 malede Ring billedet "Aften" af en siddende, træt gammel kvinde (moderen) på vej til en landsby (Ring), og på himmelen over hende ses knokkelmanden svæve med store, udbredte vinger.

Efter anerkendelsen som lovende kunstner begyndte Ring at rejse til andre lande i Europa. Målet var at møde andre kunstnere og se deres kunst, at se kunststillinger og at se kunstmuseernes samlinger af kunst. Ikke mindst Pieter Bruegel d.æ. inspirerede med sine kaotiske billeder.

Én af Rings mæcener og venner var juristen Alexander Wilde, som senere blev amtsforvalter i Randers. Hans hustru, Johanne Wilde, var Ring hemmeligt forelsket i gennem mange år. Under én af Rings rejser til Italien udgav Henrik Pontoppidan i 1894 romanen "Nattevagt" om to kunstmalerere og deres forskelligheder. Romanen blev af Ring opfattet som en nøgleroman om Hans Andersen Brendekilde og ham selv; og ikke mindst om hans hemmelige kærlighed til Johanne Wilde. Ring var rasende, og da han vendte hjem til Danmark i 1895, ville han ikke bo i København, men slog sig ned i Næstved nær Kählerfamilien og keramikfabrikken.

I midten af 1880'erne havde H. A. Brendekilde introduceret Ring for Kählers keramikværksted og Kählers familie i Næstved. Ring lavede forskellige ting i keramik, men ikke for at lave det formfuldendte. Han krammede og krøllede nogle af tingene og gjorde dem skæve. Enkelte ting blev til lampefodder, som kan ses på nogle af de senere malerier. - Ring så, at Jansine og Herman Kählers ældste datter,

Sigrid, ikke længere var en lille pige, men en ung kvinde på 21 år. Ring blev forelsket, gjorde op med Johanne Wilde og friede til Sigrid. Parret blev forlovet i 1895, gift i 1896 og fik tre børn. Da de blev gift var Sigrid 22 år og Ring 42 år.

Parret boede først i et lejet hus i Karrebæksminde med udsigt til havn, fiskere, fjord og Enø. "Skagensmotiver." Da huset var lille og trangt, flyttede parret i 1902 til Baldersbrønde ved Hedehusene, hvor Herman Kähler købte en nedlagt landsbyskole, som han overlod til dem. Ring brugte sine evner som håndværker til at ombygge og indrette stedet som bolig og atelier. Baldersbrønde og landsbyerne omkring Hedehusene var rigtig "Ringland," og han tog rundt i omegnen og malede sine billeder. Parret boede i Baldersbrønde i 12 år. Ring var blevet anerkendt som kunstner i ind- og udland. - Men Sigrid, som var vant til det bakkede Sydsjælland, befandt sig aldrig rigtig godt på "den russiske steppe" ved Hedehusene. Og de tre børn skulle til at gå i en rigtig skole.

I 1912 erhvervede Ring en grund på Sankt Jørgensbjerg i Roskilde. Arkitekten Andreas Clemmensen tegnede et hus i skønvirkestil, og Sigrid og Ring kunne flytte ind i foråret 1914. Ring boede der til sin død i 1933. Sankt Jørgensbjerg var dengang en landsby i udkanten af Roskilde med "Ringmotiver." Gamle huse, gårde, gader og smøger.

Det var en lykkelig tid. Ring var blevet anerkendt som kunstner både ude og hjemme. Hans motiver og farveholdninger skiftede fra det mørke til det lyse. Man lyttede til ham, og han blev efterhånden valgt eller udpeget til medlem af foreninger og sammenslutninger. Blandt andet Kunstakademiet, som han som ung havde harceleret imod. - Men som der stod i et brev til Karen Blixen: "Husk, det varer ikke ved." - I 1919 fik Sigrid konstateret en uhelbredelig lungesygdom, hvilket kom til at præge familiens liv indtil hendes død i 1923. Sigrid var da 45 år og Ring 66. Efter Sigrids død overvejede Ring at sælge huset, men én af Sigrids søstre flyttede ind og overtog husholdningen, så Ring blev boende til sin død. - Efter et år uden produktion begyndte Ring at male igen, genoptog bestyrelsesarbejdet og ikke mindst at rejse. Det aftog dog med alderen og et dårligere helbred. Ring "lagde ned" i sin seng efter sin fødselsdag d. 15. august, og han døde d. 10. september 1933.

Bogen er delt op i tre afsnit: Forårets død 1854-1900; Den store Sommer 1900-1914; Vinteren 1914-1933. - I Forårets død beskrives de unge år; de formative år; det splittede genrebillede; symbolismen; rejserne; rastløsheden og kærligheden. - I Den store Sommer (tak til Johs. V. Jensen) beskrives århundredets begyndelse; den tomme metafysik; det åbne landskab og det nye lys; den stedlige nomade; kystbilleder. - I Vinteren beskrives På bjerget, (villaen og livet på Sankt Jørgensbjerg, landsbyen og de gamle huse i landsbyen); du bor i dit navn (optagelse på finansloven og det sene liv med hæder og rejser).

Afsnittet om kystbilleder skal nævnes. Ring fik i 1911 ombygget en gammel bus til husvogn. Sammen med et par telte blev det familiens feriested ved Vedbæk Strand og på Enø. Det giver associationer til Fritz Sybergs feriehytter på Fynshoved, hvor han tilbragte somrene med familien og malede børnene ved stranden. Også Ring malede billeder, hvor husvognen er med, som for eksempel "Kunstnerens sommervogn og telt ved Enø Strand." (1913) malet nærmest i frøperspektiv og med en dramatisk himmel med truende fronter og skyer. Men uden mennesker.

Ring begyndte tidligt at bruge fotografier. Både som forlæg for malerier og til at vise familiens medlemmer og deres liv. Ring brugte muligvis et camera lucida – et optisk tegneredskab, som med et prisme projicerede et motiv ned på papir. Flyttede man det bare en smule, ændrede motivets proportioner sig.

Men hvad med kunsten? Hvad med malerierne?

Gennem hele biografien beskriver og fortolker forfatteren de billeder, som Ring malede i løbet af sit liv; de inspirationer Ring fik; de strømninger som lå i tiden; de private ting der skete. - Og ikke mindst Rings skift i motivvalg fra kras realisme af sociale forhold til impressionisme, til symbolisme, til kubisme, til... Der er mange fortolkningsmuligheder.

Forfatteren nævner to hovedfortolkningsmotiver: overgange og tærskler. Overgange som kan være årstider, døgnets rytme, statisk-dynamisk, og tærskler som kan være vinduer eller døre som adskiller inde og ude. Hertil kommer forgrundsbilleder, hvilket vil sige motiver uden horisont eller baggrund. - Et

motiv, som indgår i mange billeder, er veje, som ofte starter nederst i et billede og forsvinder i det fjerne eller bag en bakke. Et andet karakteristisk element er telefon- eller telegraftråde, som forsvinder ud af den øverste kant af billederne.

I prologen beskrives og fortolkes "Banevogteren" (1884), som både er statisk og dynamisk og kan fortolkes symbolistisk. - Fra københavnertiden er "Følg med!" fra Dosseringen (1884) med to unge kvinder og en herre i baggrunden, et Manet-motiv. - Det meget ikoniske maleri "I høst" af broderen Ole Peter (1885) viser en arbejdende bonde fanget midt i et sving med leen og midt i kornet. Forfatteren påpeger, at mange af Rings figurer - personer, huse eller ting - virker påsatte, således at de som på en flonellograf kan flyttes rundt i billedet. - I 1890 malede Ring billedet "Sommer. Johanne Wilde plukker markblomster. Ålsgårde". Det er en kærlighedserklæring: dragtens og kornets lette gule nuancer med Johanne Wilde stående på en sti mellem en kornmark og en græsmark i færd med at plukke kornblomster. - Ring malede i disse år også mange billeder i realistisk stil. For eksempel kan nævnes "Samtale i landsbygaden. Landsbyen Ring" (1887). En mor med en dreng taler med en hønseavler. Personerne er slidte og bondske af udseende. Landsbyen og landskabet er trøstesløse. Personerne virker malet for sig og landskabet for sig. - I samme periode malede Ring flere billeder af håndværkere i arbejdssituationer. Det er karakteristisk, at horisonten ligger højt og personerne er anbragt under horisonten.

Som eksempler på Rings mørke sider i sindet kan nævnes "Efter solnedgang. Nu skrider dagen under og natten vælder ud. Frederiksværk." (1899). Kirken ligger næsten gemt bag den højt malede kirkemur, medens bakken under kirken åbnes som en troldehøj og afslører nogle dødningehoveder eller dæmoner. Natten falder på, de sidste stråler af solen, nogle forrevne fyrretræer, en vej som forsvinder om bag bakken. Gru og uhygge. Motiver som kan læses ind i flere af Rings billeder. Som et andet eksempel kan nævnes "Elletrunter. Susåen ved Næstved" (1893). Nogle stubbe af rødæl med rodkud stående i vand. Horisonten, elletrunterne og skuddene er øverst i billedet, således at stubbe og skud ses som spejlinger i vandet. Er Gud død? Er livet kun på jorden? Ring var fritænkter.

Ring malede Sigrid igen og igen. Ét af de kendte er "Forår. Søstrene Ebba og Sigrid Kähler. Næstved." (1895). Billedet er malet efter Rings hjemkomst fra Italien, hvor han så Sigrid som en ung kvinde. Den yngre Ebba, som er i puberteten, ser drillende på Sigrid, som kigger ærbart ned til siden. Maleriet har et fotografisk forlæg af de to kvinder. På maleriet står de på en havegang foran tegneren Rudolf Bertelsen hus, hvor Ring havde fået logi. Til venstre ses en række unge frugttræer og til højre en række ældre frugttræer, som er i blomst. Et dejligt billede malet af en forelsket kunstner. Men også et billede sat sammen af to: ét af havegangen og huset og ét af de to kvinder. Som på flonellografen kan man næsten tage de to kvinder og anbringe dem et andet sted på billedet.

Der skete et skift i Rings valg af motiver og tilgang til maleriernes opbygning, da han genmødte Sigrid, blev gift og fik tre børn. Paletten og motiverne blev lysere og mere farverige. - Af de mange Sigridbilleder skal nævnes "Ved frokostbordet og morgenaviserne. Kunstnerens hustru. Karrebæksminde." (1898). Et stemningsbillede af den rygvendte Sigrid i spisestuen med havedøren åben. Og hun læser i Politiken. - Billedet "I havedøren. Kunstnerens hustru. Karrebæksminde." (1892) er måske det mest kendte. Sigrid står på tærsklen mellem spisestuen og træverandaen udenfor med trappen ned til haven. Inde vokser en mynte som symbol på kærlighed og ægteskab. Forfatteren læser ud over kærligheden og lykken, som er malet ind i billedet, også kaos i haven og træet udenfor, grenen som ser ud til at vokse ud af Sigrids venstre ærme og ind i træet (knokkelmanden?) og trappen går nedad. - Det sidste billede af Sigrid, der skal nævnes her, er "I juni måned. En kvinde puster til mælkebøttens frøparasol. Frederiksværk." (1899). Ved første øjekast er det næsten et Edward Hopper billede og yderst moderne i kompositionen. Et høstænge som diagonalt dominerer billedet, en gulkalket gårdlænge i baggrunden alt malet i lige geometriske linjer, og en siddende kvinde med afrundede former, som bryder geometrien.

Efter flytningen til Sankt Jørgensbjerg kan man se, at kubismen også har gjort indtryk på Ring. Malerierne af gårde og huse har karakteristiske linjer. - Billeder af børnene er også med. For eksempel "Skærsommer. Tre børn i en mark med kornblomster. Baldersbrønde." (1905) med de tre børn Ghita, Anders og Ole. Ring malede også Ghita som trettenårig "Ghita plukker kornblomster. Baldersbrønde." (1912) - Ring var ofte ude og i al slags vejr. De fleste af hans billeder har udemotiver. Af de mange snebilleder skal kun nævnes "Vinterlandskab, Roskilde." (1915) et monumentalt maleri med to ryddede

veje i forgrunden, opskovlede snedynger til højre, i midten og til venstre, Roskilde Fjord og den modsatte bred i baggrunden, Alt er holdt lige under midten af billedet, men forbindelsen til den grå, snetunge himmel sker via mørke lodrette telefonpæle og unge afstivede træer. Det er sent på vinteren, der er lidt grønt græs på en skråning og i en vejkant.

Der mangler ét billede i denne anmeldelse: "Sommerdag ved Roskilde Fjord. Frederiksværk." (1900). Det kendte og berømte billede fra en tidlig og stille sommermorgen med de tre opankrede ålekvaser hænger på Randers Kunstmuseum. Maleriet blev erhvervet til museet i 1901 af Alexander Wilde. Analysen og fortolkningen af maleriet er metafysisk. Se det selv og læs Henrik Wivels fortolkning.

I en epilog nævner forfatteren Rings meget blå øjne og forbinder dem med den karakteristiske blå farve, som Ring brugte. Om dobbeltheden i Rings kunst skriver forfatteren, at Ring havde en troldsplint i øjet (H. C. Andersens Snedronningen), men at Ring skildrede verden med både troldsplint og klarhedsspejl. Ring var stedernes maler, idet hans motiver er fra de steder, hvor han boede og færdedes. Forskellige kunstneres opfattelse af og beskrivelse af Ring er citeret, og forfatteren nævner en række senere malere og fotografer, som er inspireret af Ring.

I appendiks er der en redegørelse for kilder og metode; noter; en punktbiografi med højdepunkter år for år; liste over danske og udenlandske udstillinger 1882-2020; bibliografi; navneregister; takkeliste; omtale af forfatteren og en illustrationsliste.

Den store bog er gennemillustreret med Rings malerier og mange fotografier. Alt er trykt i meget gode og tydelige farver. Flere af Rings høje malerier er trykt på helsider, medens nogle af de vandrette malerier er trykt på dobbelttopslag. - Bogen er meget smukt indbundet med blå for- og bagside, dybt prægede tekster og et billede på forsiden: Sigrid stående i havedøren på tærsklen mellem stuen og haven i Karrebæksminde.

Det er på alle måder en pragtfuld bog, som både forfatter og forlag skal have stor ros og tak for, og som anbefales varmt.

[Historie-online.dk, den 2, juni 2020]

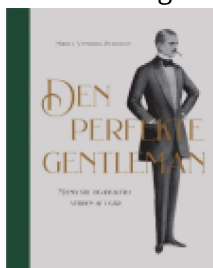
← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-tidlige-kristne-billedverden>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**FRANSK KUNST PÅ
ORDRUPGAARD**

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/fransk-kunst-paa-ordrupgaard>)

DEN PERFEKTE GENTLEMAN

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/den-perfekte-gentleman>)
(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/kongeligt-porcelaen>)